

V Viljandi valla mälumäng

2. voor Kärstna vaba aja keskus 11.11.2019

1. osa

1. Kirjandus (Kai Oidermaa)

Kes on see eesti luuletaja ja tõlkija, kelle suureks kireks on maratonjooks. Oma loomingut armastab ta esitada lauldes või räppides.

VASTUS : Margus Konnula ehk Contra

2. Ajalugu (Anne-Ly Ütsik)

Ühte Eesti linna võib pidada Euroopa väiksemaks linnaks, kus tegutseb professionaalne täismõõduline teater. Mis linn see on?

Tartu Rakvere Viljandi Võru

VASTUS: Rakvere. Teatris töötab üle 100 inimese ,neist viiendik on näitlejad

3. Ettevõtlus, majandus (Anne-Ly Ütsik)

Aegaajalt tulevad kõrgemad võimuorganid ka maarahva sekka. Oktoobrikuu lõpus külastas Viljandimaad Vabariigi president. Koolide ja lasteasutuste külastamise juures käis ta külas kahel väikeettevõttel. Kus?

VASTUS: Muraka farmis ja Vaibla Viinakingu talus

4. Loodus, geograafia (Anneli Sims)

Kellest on jutt:

Mardikaliste seltsi kuuluv täiesti süütu liik, kes oma peremeeslooma isegi mitte ei hammusta, ei ime ta verd, ei kahjusta tema väärt karvakasukat ega levita haigusi. Tema toidulauaks on kopra naha sarvkihis elunevad mikroskoopilised parasiitlased (kelle liike on kopralt teada päris mitu) ja sarvkihist lahti pudenevad surnud rakud. See mardikas on suuteline elunema üksnes kopralt. Mardikas on pime, lennutiivadeta ja tugevasti lühenenud kattetiivadega; erinevalt näiteks kurbust on tema keha lapik kõhu-selja suunas ning ta ei oska hüpata.

Vastus: Koprarmardikas

Allikas: <https://www.loodusajakiri.ee/kes-on-eesti-koige-kummalisema-eluviisiga-mardikas/>

5. Kultuur (Anne-Ly Ütsik)

Eesti lastekirjanduse ühe tuntuma teose peategelase nimi ingliskeelses tõlkes on Raggie, sakslastel on Flickeri, poolakatel Fikmik, valgevenelastel Karandõš, lätlastel Kriksitis, leedukatel Cypliukas jne. Nimikangelase nimega teost on tõlgitud paljudesse keeltesse. Mis teos see on?

VASTUS: SIPSIK

6. Kes on kes ? (Sirje Põder)

Kes on pildil?

VASTUS: Martin Järveoja

7. Sise- ja välispoliitika (Urve Mukk)

Ametisse astunud väliskaubandus- ja IT-minister Kaimar Karu (39) on IT-sektoris töötanud erinevates rollides – spetsialistist juhini, tarkvara-arendusest teenuste juhtimiseni – üle 20 aasta. Lisaks era- ning avaliku sektori praktilisele kogemusele on ta ka koolitanud ning konsulteerinud mitmeid Eesti riigiasutusi. Mis erialal on ta omandanud kõrghariduse?

Vastus: Kaimar Karul on teadusmagistrikraad filosoofias Tartu Ülikoolist.

Allikas: Ärileht.ee <https://lingid.ee/Aaev7>

8. Muusika (Anne-Ly Ütsik)

Eesti Raadio Meeskvarlett tegutses 1960-1964. Kuid selle lühikese aja jooksul salvestasid nad inimeste mälu mitu suurepärast lugu: „Sepa Jutustus,, „Rohelised niidud..... Kes laulsid selles kvartetis. Kõik mehed on Eesti muusikaajaloos ka iseseisvalt legendid.

VASTUS: Eri Klas, Kalju Terasmaa, Uno Loop, Arved Haug

9. Sport (Sirje Põder)

Eesti rulluisutaja Tõnis Paalme võttis 28. septembril Berliinis enda nimele selg ees maratoni läbimise maailmarekordi. Vana rekord kuulus üle 6 aasta poolakale Thomasz Kwiecienile. Milline on uus maailmarekordi tulemus?

VASTUS: 1:38:55

10. Eestlased laias maailmas (Kai Oidermaa)

Tänavu tähistatakse üleriigilist keeleaastat. Eesti Instituut kutsus esmakordselt ühe nädala jooksul, **23.-29. septembril 2019**, kogu maailma eesti keelt õppima ja õpetama ning sellest märku andma Eesti Instituudi veebilehel. Mitmest riigist vastati sellele üleskutsele seisuga 30.september 2019 ?

Eksida võib arvuga +/- 5 võrra

Vastus: 98 riigis

11. Viljandi vald (Urve Mukk)

Naiskodukaitse täitus tänavu 92. tegevusaasta ja seoses sellega tegid Tarvastu jaoskonna naised Sakala ringkonnale üleskutse tähistada aastapäeva rattamatkaga ümber Võrtsjärve. 30. septembril sai see teoks. Kui pikk oli rattamatka teekond?

Vastus: 92 kilomeetrit

...sõitis idee autor Karoliina Maisla mõned päevad enne matka marsruudi jalgrattal ise läbi.
... mõõdeti autoga veel täpsed 92 kilomeetrit, et panna teetähis ja matk kenasti aastapäeva numeratsioon sobitada.

Allikas: Viljandi valla ajaleht: <https://lingid.ee/iSRUQ>

12. Varia (Sirje Põder)

Pildil on Muinsuskaitseameti eestvõttel Eesti saja aarde valimisel 4. kohale tulnud Kärstnas kabelimäel asuv pronksist mälestusmärk. Mis nime all rahvas seda enamasti teab?

VASTUS: Anrepi lõvi

Pühendatud kindralleitnant Heinrich Reinhold von Anrepile (1760–1807).

2. osa

13. Kirjandus (Kai Oidermaa)

Kes oli see kirjanik, kelle kodanikunimi oli Eduard Hubel? Tema tuntuim romaan käsitleb muinasaega Eestis 13. sajandil. Kuidas on selle teose pealkiri?

Vastus: Mait Metsanurk ja mainitud teos on „Ümera jõel „

14. Ajalugu (Anne-Ly Ütsik)

Kes taasiseseisvunud Eesti Vabariigi peaministritest on kõige kauem ametis olnud, kas

Andrus Ansip

Taavi Rõivas

Mart Laar

Siim Kallas

VASTUS: Andrus Ansip

15. Ettevõtlus, majandus (Anne-Ly Ütsik)

Iga vanem põllumees mäletab Vene suurtraktorit K-700 ehk Kirovetsi. Kui seda monstrumit 1960 aastate alguses Kirovi tehases toonases Leningradis tootma hakati, siis ei mõeldud seda sugugi põllumeeste vajaduste rahuldamiseks. Mis otstarbeks oli traktor algselt mõeldud?

VASTUS: Strateegiliste rakettide veoks (võib ka sõjaliseks otstarbeks)

16. Loodus, geograafia (Anneli Sims)

Mis maakonnas asuvad järgnevad külad:

Kanassaare, Kassilaane, Kikka, Puugi, Rebaste, Soesaare, Vareste, Vissi, aga ka Jaanimõisa, Vanamõisa, Verioramõisa

Vastus: Põlvamaa

Allikas: https://et.wikipedia.org/wiki/P%C3%B5lvamaa_maakond

17. Kultuur (Anne-Ly Ütsik)

„See oli läinud aastasaja kolmandana veerandi lõpul. Päike lähenes silmapiirile, seistes sedavõrd madalas, et enam ei ulatunud valgustama ei märke ronivat hobust, kes puutelgedega vankrit vedas, ei vankril istuvat noort naist ega ka ligi kolmekümnelist meest, kes kõndis vankri kõrval,„ Nii algas üks tuntud kirjandusteos. Milline?

VASTUS: „Tõde ja õigus” 1 osa . Esmatrükk 1926.a.

18. Kes on kes? (Sirje Pöder)

Kas nurrub kaslane või möirgav kaslane? IGA ÕIGE 1 PUNKT

* ILVES

*GEPARD

*TIIGER

*LEOPARD

*PUUMA

VASTUS:

ILVES – nurrub

GEPARD – nurrub

TIIGER – möirgav

LEOPARD - möirgav

PUUMA – nurrub

19. Sise- ja välispoliitika (Urve Mukk)

Armastus selle toidu vastu lõhestab Saksamaad. Ajakiri Der Spiegel avaldas artikli, milles on öeldud, et paljudele idasakslastele seostus Berliini müüri langemine selle toidu maitsega ja ta konkureerib ehtsaksaiku Bratwurst`iga. Millisest toidust on jutt?

Vastus: Kebab, roog, mis on vallutanud kogu maailma, ent seda seostatakse endiselt Berliiniga.

Seoses paremäärmuslaste rünnakutega kebabirestoranidele jt võõramaistele söögikohtadele küsitakse Saksamaal, kas nende toidukultuuri nautimine on enam turvaline. 30 aasta jooksul on toime pandud rohkem kui tuhat rünnakut teiste rahvustoite pakkuvate toidukohtade vastu.

Allikas: Bretty Sarapuu 2019. Armastus kebabi vastu lõhestab Saksamaad. Postimees, 26.10.2019, lk 12.

20. Muusika (Anne-Ly Ütsik)

Humoresk--- Kes on selle muusikapala autor?

VASTUS: Antonin Dvorak tšehhi helilooja, Praha konservatooriumi õppejõud : teos esmakordselt 1894

21. Sport (Sirje Põder)

Mis spordiala see on:

*Naiste võistlustel on kohtunikeks mehed ja vastupidi.

* Väljas mängitakse muru- või liivakattega väljakul

*Väljaku mõõtmed väljas on 91×50...55 m.

*Väljaku kummaski otsas on värav, mille ees on väravast 14,6-meetrine kaar. Värav on 3,66 m lai, 2,13 m kõrge ja vähemalt 1,22 m sügav.

*Mängupalli ümbermõõt on 22,4–23,5 cm ja kaal 156–163 grammi

*Mängu aeg on 4×15 minutit

*Väljakul on korraga 11 mängijat, kellest üks on väravavaht.

*Vahetuste arvu ei ole piiratud

VASTUS: maahoki

22. Eestlased laias maailmas (Kai Oidermaa)

Mille poolest oli ainulaadne toonase Eesti majandus- ja taristuministri Kadri Simsoni mobiilikõne 27. juunil 2018 a. oma Soome kolleegile Anne Bernerile ?

Vastus: esmakordselt maailmas ühendati 5G võrgus kaks naaberriiki.

23. Viljandi vald (Urve Mukk)

Tunnustamaks Viljandi vallast kõrgemasse õppeasutusse õppima läinud hästi õppivaid üliõpilasi, annab Viljandi Vallavalitsus õpingute jätkamiseks igal aastal välja kaks nimelist stipendiumit. Üks neist - Aino Tamme (1865 – 1945) nimeline stipendium, mis antakse humanitaar- ja kultuuriüliõpilasele. Mis alal oli Aino Tamm omal ajal esimene Eestis?

Vastus: Aino Tamm oli esimene kutseline laulusolist Eestis.

Allikas: <http://www.mulgimaa.ee/mulgimaast/vaimne-parand-juured/aino-tamm/>

24. Varia (Sirje Pöder)

Vabadussõja murdelahinguis lõuna-rindel oli suur roll Viljandis eraalgatuslikult loodud Scouts-rügemendil. Sinna oli koondunud palju Viljandi ümbruse talunikke ja koolipoisse. Mütsil kandsid kõik mehed vasest märke kirjaga „E pluribus unum”. Väeosa juhtideks olid Kärstna lähedal sündinud vennad Friedric ja Herbert Pinkad. Peamine taktika- kiired sügavad löögid vaenlase tagalale ning ümberhaaramised. Oma julgete luureretkede ja selja tagant löökide tõttu teenisid skaudid punaväelastelt erilise sõimunime. Millise?

VASTUS: Kuldkuradid

Üldiselt hüüti eestlasi valgeteks kuraditeks.

E pluribus unum – üks kõigi, kõik ühe eest

Lisaküsimus (Sirje Pöder)

2019. aasta laulu- ja tantsupeol osales 978 koori ja 698 tantsurühma, umbes 35000 esinejat. Kui palju osalejaid oli aga 150 aastat tagasi esimesel laulupeol Tartus?

VASTUS: 845